
Kernconcept: Leonardoschool

aanleiding

Het reguliere onderwijs in Nederland is niet afgestemd op de mogelijkheden en de onderwijsbehoefte van hoogbegaafde leerlingen. Dit is ook niet verwonderlijk, want hoogbegaafde kinderen hebben een ontwikkelingsvoorsprong van vele jaren op hun leeftijdgenoten en denken en leren op een andere manier (topdown leren).

Een breed onderzoek, in 2008 uitgevoerd door de Algemene Onderwijs Bond onder 2700 leerkrachten in het basisonderwijs, heeft uitgewezen dat vijf op de zes leerkrachten zich niet in staat achten hoogbegaafdheid te herkennen en eenzelfde aantal ook aangeeft hoogbegaafde kinderen niet goed te kunnen begeleiden.

Dit leidt ertoe, dat vele hoogbegaafde kinderen zich niet goed ontwikkelen. Ze gaan zich aanpassen aan het niveau en de manier van leren van hun groep (onderpresteren), vinden leren en school niet meer leuk, verliezen hun natuurlijke nieuwsgierigheid, gaan afwijkend gedrag vertonen en komen in een sociaal isolement. Een flink aantal krijgt psychosomatische klachten en sommigen komen zelfs tot suïcidaal gedrag.

Dit is niet alleen jammer voor de betrokken kinderen en hun ouders, maar ook voor onze maatschappij, die zich toch vooral tot een kenniseconomie aan het ontwikkelen is.

doelen

Het belangrijkste doel voor de Stichting Leonardoscholen Nederland is dan ook, dat hoogbegaafde kinderen zich binnen een uitdagende leeromgeving in een eigen tempo en zonder belemmeringen kunnen ontwikkelen.

Daarnaast streeft onze stichting naar een betere samenwerking en afstemming tussen onderwijs en bedrijfsleven, naar een versterking van het universitaire onderwijsniveau en versterking van de Nederlandse kenniseconomie.

realisatie

Onze stichting wil binnen vijf jaar een landelijk dekkend netwerk gerealiseerd hebben van Leonardoscholen voor hoogbegaafde leerlingen van vier tot twaalf jaar en Leonardo colleges van twaalf tot achttien jaar. Deze scholen worden opgezet als afdelingen van bestaande scholen en colleges, waarin de leerlingen onderwijs volgen middels het Leonardoconcept maar toch in contact kunnen blijven met leeftijdgenoten.

Het hele traject wordt gedurende vier jaar wetenschappelijk gevolgd door de Rijksuniversiteit Groningen, zodat de resultaten van de didactische en de sociaal-emotionele ontwikkeling objectief kunnen worden vastgesteld. Dit moet ertoe leiden, dat de overheid het Leonardo onderwijs financieel gaat ondersteunen door het verstrekken van een "rugzakje" van € 2.500 per leerling per jaar. Hiermee wordt het Leonardo onderwijs, waarvoor via de reguliere bekostiging ca. € 4.500 per leerling per jaar binnenkomt, kostendekkend en hoeven schoolbesturen niet meer op zoek naar externe bekostiging.

methodiek

Op de Leonardoscholen staat de ontwikkeling van de individuele leerling centraal. Dit komt tot uitdrukking in het in eigen tempo doorwerken van de leerlijnen taal en rekenen/wiskunde en in het oneindig kunnen verbreden, verdiepen en verrijken van de leergebieden aardrijkskunde, geschiedenis, kennis der natuur en science onder Leonardotijd.

Naast de cognitieve ontwikkeling is er brede aandacht voor kunst, cultuur, dans, drama, muziek en sport (waaronder ook de denksporten).

Bij filosofie staan de leerlingen stil bij gebeurtenissen en levensvragen, discussiëren samen en vormen zich een mening daarover.

Omgaan met Hoogbegaafdheid moet leiden tot inzicht in de eigen realiteit als hoogbegaafde en het vermogen om met mensen van allerlei andere niveaus te kunnen communiceren.

Via de vakken informatica en multimedia doen de leerlingen vaardigheden en kennis op van de moderne informatietechnieken en systemen. Ieder kind heeft een eigen laptop, zodat ze deze continu kunnen gebruiken en toepassen.

Met het vak Leren Leren reiken we de leerlingen de instrumenten aan om te kunnen leren: hoe leer je (werking van de hersens), samenvattingen maken, mindmapping, leren plannen, geheugentrainingstechnieken, leestechneken, leerstijlen en leerstrategieën etc.

Met het vak Leren Ondernemen brengen we niet alleen kennis bij over ondernemerschap (businessplan, omzet, kostprijs e.d.), maar willen we de leerlingen vooral een ondernemende en onderzoekende houding bijbrengen, zodat ze uit zichzelf dingen willen weten en onderzoeken. Vaak zijn ze deze houding in het reguliere onderwijs kwijtgeraakt.

Onder Leonardotijd, vrije onderzoekstijd, kunnen de leerlingen toepassen wat ze o.a. met Leren Leren en informatica hebben geleerd, wordt de onderzoekende houding gestimuleerd, kunnen ze met W.O. en Science eindeloos verbreden, verrijken en verdiepen en wordt ook specifieke belangstelling voor kunst, literatuur, muziek, techniek e.d. gestimuleerd.

Als hoogbegaafde leerlingen weten hoe ze moeten leren (Leren Leren), instrumenten kunnen gebruiken om kennis te verwerven (informatica/multimedia), de drive hebben om te leren (Leren Ondernemen) en de ruimte krijgen om zelf kennis te verwerven (Leonardotijd), dan is wat het verwerven van nieuwe kennis betreft “the sky the limit.”

Tot slot zijn er nog de vreemde talen, gegeven door native speakers: Engels vanaf vier jaar, Spaans vanaf acht jaar. Op het Leonardo college kan Chinees als derde wereldtaal in het kern- of keuze curriculum aan bod komen.

Van essentieel belang is de manier van leren die gehanteerd wordt. Nieuwe stof wordt topdown aangeboden. Uitgegaan wordt van het geheel, waar moet iets toe leiden, het doel. Vervolgens komen de stappen die nodig zijn om dit doel te bereiken aan de orde en vaak doorlopen hoogbegaafde leerlingen deze in een fractie van de tijd die daarvoor normaliter wordt ingeroosterd.

In het reguliere onderwijs wordt meestal andersom gewerkt, worden eerst methodisch alle deelaspecten in kleine stapjes aangeboden en doorgewerkt voordat men tot een einddoel of conclusie komt.

toetsing

De dagelijkse ontwikkeling van de leerlingen wordt bijgehouden in journalen. De rapporten en portfolio's van leerlingen geven leerdoelen aan voor de langere termijn, zowel wat kennis en competenties betreft als de sociaal-emotionele vaardigheden. Didactisch maken we nog gebruik van het CITO leerlingvolgsysteem, willen dit echter vervangen door een eigen digitaal volgsysteem, omdat de vraagstellingen binnen CITO vaak niet aansluiten bij de manier van denken van onze leerlingen en het CITO systeem ophoudt bij de kerndoelen van groep 8.
